

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

/ А.М.Мамедов /

«16» травня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Дисципліна вільного вибору".

"Історична психологія"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
032	Історія та археологія
	назва освітньої програми
	Історія та археологія

Розробник(и):

Бурда І.О., к.і.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь,
звання)

(підпис)

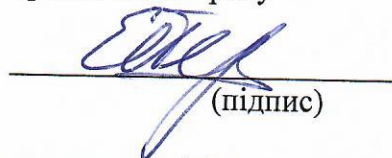
(прізвище та ініціали, науковий ступінь,
звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук та права

Протокол № 9 від "16" травня 2022 року

Завідувач кафедри

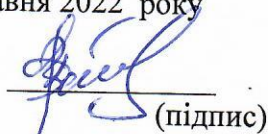

(підпис)

Перегуда Є.В.

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності (НМКС):
"032 Історія та археологія"

Протокол № 3 від "16" травня 2022 року

Голова НМКС

(підпис)

Деревінський В.Ф.

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022 – 2023 рр.

Мшифр	Доктор філософії ОНП	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодж.
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин^					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі									
					Л	Лр	Пз	К П	КР	РГ	с/р			
032	Історія та археологія	5	150	50	22		28		1		100	3	3	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є вивчення психологічних особливостей українського народу в розрізі окремих історичних епох, а також змін людської психіки в історичному контексті, історіогенез психіки у процесі становлення і розвитку українського суспільства.

Результати навчання:

Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
ПРН.02 Здатність продемонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН.06 Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН.09 Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08

ПРН.10 Здатність ефективно працювати самостійно або в групі, вміння отримувати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і з дотриманням етичних міркувань, умінь та навички проводити моніторинг робіт та вчасно вносити корективи в план робіт за проектом.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН.11 Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН.13 Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.04 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН.14 Виокремлювати актуальні історичні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН. 015 Комплексно розуміти особливості впливу історичних процесів на розвиток особистості, суспільства та держави.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08
ПРН.016 Комплексно розуміти важливість історичної національної пам'яті, соціально відповідальної діяльності на основі етичних міркувань (мотивів).	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Історична психологія. Введення в дисципліну.

Тема 1

Історична психологія. Основні поняття. Історія розвитку науки.

1. Історія виникнення дисципліни.
2. Зміст дисципліни, основні завдання та методи.
3. Основні етапи розвитку людської психіки.
4. Поняття особистості в контексті різних історичних епох.

Висновки

Тема 2

Специфіка досліджень в історичній психології.

1. Етичний кодекс історичного психолога.

2. Елементи системи історичної психології: історичний психолог, замовник, об'єкт дослідження і матеріали дослідження. Вимоги до елементів системи дослідження.
3. Етичні принципи наукових досліджень в галузі історичної психології: не нанесення шкоди об'єкту дослідження, компетентність дослідника, його неупередженість, конфіденційність результатів дослідження.

Змістовний модуль 2

Огляд історичних епох в історичної психології

Тема 3

Психологія первісного суспільства

1. Історія первісного суспільства в дослідженнях історичної психології.
2. Психологічне обґрунтування антропогенезу.
3. Поява знакової системи в різних археологічних епохах.
4. Поява міфів та їх теоретична основа.

Висновки

Тема 4

Світоглядні основи середньовічної епохи

1. Світогляд людини епохи середньовіччя.
2. Історія повсякденності епохи середньовіччя.
3. Психологічний склад особистості людини епохи середньовіччя.
4. Особливості середньовічної епохи в Україні та їх вплив на розвиток українського етносу.

Висновки

Тема 5

Ментальність Нового часу

1. Відхід від релігійності та перехід до раціоналізму.
2. Розвиток науки та зміни у світоглядному баченні світу людиною Нової епохи.
3. Перехід до нових економічних форм, зміни в способі життя та структурі суспільства.
4. Українське суспільство Нового часу: вплив політичних та економічних змін на культурні особливості регіонів.

Висновки

Тема 6

Психологічна історія сучасної епохи

1. Тоталітарний вплив на розвиток особистості.
2. Постіндустріальне суспільство: поява інформаційного суспільства та його вплив на розвиток людства.
3. Поява масової культури.
4. Українське суспільство в умовах нових викликів сучасності.

Висновки

Змістовний модуль 3

Психологічні процеси на рівні окремої людини та етносу в цілому

Тема 7 Психологічна історія окремих психологічних процесів

1. Культурна історія тіла.
2. Мова, мовлення та письмо.
3. Психологічна історія образів, сприймання та культура.
4. Поняття історична пам'ять.

Висновки

Тема 8 Розвиток історичної психології в українському суспільстві

1. Історія ментальності українського народу.
2. Основні психологічні характеристики українського етносу.
3. Історичні міфи українського народу та їх вплив на сучасне українське суспільство.
4. Перспективи розвитку історичної психології в Україні, її значення для формування особистості в українському суспільстві.

Методи контролю та оцінювання знань аспірантів

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):			
Поточне оцінювання		Підсумковий контроль	Сума
1 модуль	Контрольна робота		
30	20	50	100

Методичне забезпечення дисципліни

Основна література:

1. Кліо і Психея: вступ до історичної психології. URL: https://psilog.blogspot.com/2014/11/blog-post_13.html.
2. Наконечна М. М. Особистісна активність людини в контексті історичної психології. *Проблеми сучасної психології*. 2017. Вип. 36. С. 224–232. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl_2017_36_20.
3. Павленко В. М. Етнопсихологія: підручник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с.
4. Савелюк Н. М. Психологія розуміння релігійного дискурсу. Київ: КНТ, 2017. 400 с.
5. Самохвалов, Д. С. Историческая психология: основы историко-психологических исследований: пособие. Минск: БГУ, 2016. 95 с.
6. Яремчук О. В. Історична психологія: націєтворчий потенціал: монографія. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 142 с.

Додаткові джерела:

7. Докаш В., Гарас М. Релігійні механізми соціалізації та утвердження духовних цінностей і толеризації відносин громадянського суспільства. *Релігія та соціум*. 2015. № 1–2. С. 178–185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2015_1-2_30
8. Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
9. Колективна монографія за редакцією Леоніда Зашкільняка. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2009. 472 с.
10. Навчально-методичні проблеми розробки сценаріїв реалізації конструктивних функцій етнокультури в інформаційному суспільстві: посібник / М.-Л.А. Чепа, М.І. Савіна, С.Є. Солодчук [та ін.]; за редакцією Чепи М.-Л.А. К.: Педагогічна думка, 2015. 80 с.
11. Омельченко М.С. Аналітичний огляд проблеми свідомості в історії психології. *Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (2 лютого – 2 березня 2017, Одеса). О.: Видав-во ОНУ імені І.І.Мечникова 2017. С. 147–149.
12. Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (2 лютого – 2 березня 2017, Одеса). О.: Видав-во ОНУ імені І.І.Мечникова 2017. 216 с.
13. Пірен М. Європейські цінності - детермінанта змін в сучасній Україні: навч. посібник-практикум. Чернігів: Друк-Арт, 2016. 256 с.
14. Пірен М. Сучасна українська політико-владна еліта і проблеми національної самоідентифікації. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Культурологія*. 2017. Вип. 18. С. 16–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoakl_2017_18_7.
15. Савелюк, Н. М. Особистісний профіль у контексті релігійної активності (до проблеми обґрунтування психологічного портрету релігійної особистості). *European Humanities Studies: State and Society*, 4 (III), 2017, 205–219.
16. Слободянюк М. Історична психологія у наукових працях з історії руху Опору в Україні. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Історія*. 2017. Вип. 2, ч. 3. С. 44–51.
17. Чепа М.-Л.А. Засадничі принципи історико-психологічної реконструкції етнопсихогенези українського народу. *Історико-психологічна реконструкція психологічної думки в етнокультурному просторі України*: монографія / за ред. В.Т. Куєвди, В.В. Турбан. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. С. 204–227.
18. Шусть В.В. Особливості вивчення політичних цінностей в культурно-історичному контексті. *Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (2 лютого – 2 березня 2017, Одеса). О.: Видав-во ОНУ імені І.І.Мечникова 2017. С. 157–159.
19. Шусть В.В. Становлення феномена героїки в українській етнокультурній свідомості. *Історико-психологічна реконструкція психологічної думки в етнокультурному просторі України*: монографія / за ред. В.Т. Куєвди, В.В. Турбан. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. С. 227–258.